

Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten
eerste kamer

Openbare zitting van 11 juni 2024

Dossiernummer TB-307-2024 (TAA/SA/0464/2023)

In de zaak van:

X, wonende te ...;

Verschijnend in persoon, bijgestaan door mr. Y i.p.v. mrs. YY en YYY;

wijst de Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten de volgende beslissing:

1.

De aan de tuchtraad voor advocaten van de Ordes van het rechtsgebied van het hof van beroep te Antwerpen, 1^e kamer voorgelegde feiten werden omschreven in de oproeping bij aangetekend schrijven van 18 september 2023 aan mr. X als volgt:

"Inbreuk op artikel 455 Gerechtelijk Wetboek en artikel 1 van de Codex deontologie voor advocaten Inbreuk op artikel 2 Codex deontologie voor advocaten, de artikelen 130-134 Codex deontologie voor advocaten en artikel 446quater Gerechtelijk Wetboek.

I. Onregelmatigheden op de derdenrekening (BPA/22-23/1019 en BPA/22-23/0480) – inbreuken op artikelen 130-134 Codex deontologie voor advocaten en artikel 446quater Gerechtelijk Wetboek

Met brief van 9 maart 2023 werd u gemeld dat u steekproefsgewijs werd geselecteerd voor controle van uw derdenrekening. De controle van de derdenrekening werd in opdracht van de stafhouder doorgevoerd door mr. A. Krachtens beschikking van 4 april 2023 van de ondernemingsrechtbank Antwerpen, afdeling Antwerpen, werd op eenzijdig verzoek van de Orde van advocaten bij de rechtbank Antwerpen en haar stafhouder een expert-bewaarnemer aangesteld over uw advocatenkantoor.

Het betreft mr. B.

Uit het verslag van mr A blijkt dat in de periode van 1 januari 2022 tot 27 maart 2023 van uw derdenrekening BE20 een bedrag van 549.51649 EUR werd afgeleid naar de rekening BE31 van uw kantoor.

Mr. B komt tot gelijkaardige bevindingen.

Op basis van het verslag van mr. B wordt vastgesteld dat er in de periode van 4 april 2021 tot 4 april 2023 van uw derdenrekening BE20 een bedrag van 613.075,64 EUR werd afgeleid naar een rekening 'X' (BE75) dan wel een rekening 'X/studie' (BE31).

Het betreft private dan wel professionele rekeningen op uw naam.

II. Financiële ontwrichting van het kantoor - failliet verklaring

U hield kantoor op het adres ... (KBO xxx)

U werd failliet verklaard door de ondernemingsrechtbank Antwerpen, afdeling Turnhout, bij vonnis van ... 2023 (AR 0/23/....).

De curator van dit faillissement is mr. C en de medecurator mr. D, met als rechter-commissaris E.

Ten overstaan van de curatoren heeft u verklaard dat er a rato van 643.000,00 EUR gelden van de derdenrekening zijn onttrokken.

Deze derdengelden werden systematisch afgewend naar rekeningen op uw naam en dan verder aangewend ter betaling van allerlei schulden of bestedingen.

Uit hetgeen voorafgaat dient een staat van kennelijk onvermogen te worden afgeleid.

Tot de kernwaarden van de advocatuur behoort de onafhankelijkheid, derhalve ook de financiële onafhankelijkheid.

Wanneer de advocaat zich bevindt in een staat van kennelijk onvermogen, levert hij een gevaar op voor een normale en correcte uitoefening van het beroep, zodat financieel onvermogen kan leiden tot tuchtrechtelijke schrapping (Jo Stevens, Regels en Deontologie nr. 1072).

III. Ontlenen van aanzienlijke bedragen van uw cliënteel - gebrek aan onafhankelijkheid

Mr. B vermeldt in zijn verslag voor de ondernemingsrechtbank dat u mogelijk bij cliënten persoonlijke kredieten heeft afgesloten.

Mr. B werd rechtstreeks gecontacteerd door een zekere F die enerzijds aangaf dat hij recht zou hebben op een som aan derdengelden van ongeveer 40.000,00 EUR en dat hij u daarnaast een persoonlijke lening van 25.000,00 EUR zou hebben toegestaan.

Daarnaast zouden ook volgende cliënten u nog ongekende bedragen hebben ontleend:

- G
- H
- I
- K
- L
- M
- N
- O

Het afsluiten van een lening bij de cliënt is strijdig met de kiesheid.

Uiteraard is er in dat geval ook sprake van een gebrek aan onafhankelijkheid.

Deze feiten maken mogelijks een inbreuk uit op de beginselen van waardigheid, kiesheid en rechtschapenheid die aan het beroep van advocaat ten grondslag liggen en een behoorlijke beroepsuitoefening moeten waarborgen (artikel 455 Gerechtelijk Wetboek en artikel 1 Codex deontologie voor advocaten), op artikel 2 Codex deontologie voor advocaten en op de artikelen 130-134 Codex deontologie voor advocaten (derdengelden) en artikel 446quater Gerechtelijk Wetboek.

Bij brief van 24 mei 2023 gericht aan de stafhouder vanwege mr. P en mr. Q werd namens de nv R een formele tuchtklacht jegens X geformuleerd.

De feiten die werden opgesomd in deze formele tuchtklacht van 24 mei 2023 zitten reeds vervat onder de in punt I van de brief van de stafhouder van 30 mei 2023 weerhouden feiten van gebeurlijke onregelmatigheden op de derdenrekening.

X werd hiervan op de hoogte gesteld bij brief van de stafhouder van 15 juni 2023. De nv R dient als klager te worden aanzien.

De heer X heeft geen tuchtrechtelijke voorgaanden."

De beslissing van de tuchtraad voor advocaten van de Ordes van het rechtsgebied van het hof van beroep te Antwerpen, 1^e kamer van 19 december 2023:

- verklaart de tuchtvervolgning ontvankelijk;
- verklaart alle vervolgte feiten en tenlasteleggingen bewezen;
- veroordeelt X hiervoor tot de tuchtstraf van schrapping van het tableau van de Balie Antwerpen.

2.

Van deze beslissing werd per aangetekende brief van 19 december 2023 (poststempel) kennisgeving gedaan aan X, aan de stafhouder van de Orde van advocaten balie Antwerpen en aan de procureur-generaal bij het hof van beroep te Antwerpen.

3.

X heeft tegen de voormelde beslissing tijdig en geldig *hoger beroep* ingesteld bij aangetekende brief van 3 januari 2024 (poststempel).

Voor de stafhouder van de Orde van advocaten balie Antwerpen werd door mr. Z, daartoe door de stafhouder aangesteld, op de tuchtzitting in beroep van 14 mei 2024 verslag uitgebracht.

X werd op de tuchtzitting van beroep van 14 mei 2024 gehoord in zijn middelen in hoger beroep, bijgestaan door zijn advocaat mr. Y i.p.v. mrs. YY en YYY.

Advocaat-generaal Pim Vanwalleghem heeft voor de procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel op de tuchtzitting in beroep van 14 mei 2024 advies uitgebracht, waarop X heeft kunnen repliceren.

X heeft er het laatste woord gekregen.

De tuchtraad van beroep heeft kennis genomen van het procedure- en stukkendossier, er gekend onder het nummer TAA/SA/0464/2023 (BPA/22-23/1196).

4.

Advocaten blijven verder onder de tuchtbevoegdheid van hun Orde ressorteren na hun weglating van het tableau of van de lijsten, voor zover althans een tuchtonderzoek is ingesteld uiterlijk één jaar na de beslissing tot weglating (artikel 469, eerste lid Gerechtelijk Wetboek).

X werd weggelaten van het tableau op (datum).

Het tuchtonderzoek wegens feiten gepleegd vóór die beslissing tot weglating werd door de stafhouder van de Orde van advocaten balie Antwerpen geopend met aangetekende brief van 30 mei 2023, zijnde dus binnen de voormelde termijn van één jaar na die beslissing, zoals bedoeld in artikel 469, 1e lid Gerechtelijk Wetboek.

De bewering door X dat er volgens hem geen objectieve en redelijke verantwoording zou bestaan voor de gelijke behandeling tussen advocaten die lid zijn van de balie enerzijds en advocaten die weggelaten werden van het tableau voor de opening van een tuchtonderzoek anderzijds, terwijl de situatie volgens hem niet dezelfde zou zijn en er volgens hem aldus een schending zou zijn van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, werd door hem niet in conclusie uitgewerkt.

De tuchtraad van beroep ontwaart hier geen ongelijkheid of discriminatie, zodat er klaarblijkelijk geen schending is van de Grondwet, zoals bedoeld in artikel 26 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof.

Het feit dat X reeds op (datum) werd weggelaten van het tableau en er nadien op 30 mei 2023 een tuchtonderzoek is ingesteld en hij als gewezen advocaat in een tuchtprocedure wordt vervolgd, doet niets af aan de gevolgen van zijn ontslag en dus ook niet aan zijn vrijheid van vereniging (die ook vrijheid van ontslag uit die vereniging, in dit geval de Orde, meebrengt).

De wil van de wetgever was hier juist de bevoegdheid van de advocatuur te prorogeren, om te maken dat zij niet zonder rechtsmacht zou zijn, in die ernstige gevallen waar de advocaat zich, door zijn weglating te vragen, juist aan de censuur van zijn oude beroepsorde zou willen onttrekken. De schrapping of schorsing na het vertrek verhindert dat een advocaat vóór de 10 jaren van artikel 472 Gerechtelijk Wetboek voorbij zijn, zijn wederopneming zou kunnen vragen en hij zal in elk geval nog de termijn van schorsing (tot maximum één jaar, zegt artikel

460, 1e lid Gerechtelijk Wetboek) moeten eerbiedigen na zijn heropname na weglating, behoudens ondertussen bekomen eerherstel (artikel 472, § 2 Gerechtelijk Wetboek) (zie: *Jo Stevens en Georges-Albert Dal, Advocatentuchtrecht, nr. 77, p. 133.*)

5.

De omstandige bevindingen en overwegingen van de tuchtraad aangaande de tenlasteleggingen I t.e.m. III, waarbij telkens werd vastgesteld dat de feiten op zich door X worden erkend, worden in beroep door niets ontkracht of weerlegd en zijn te bevestigen.

6.

Wat de tuchtsanctie betreft heeft de tuchtraad, in tegenstelling tot wat thans door X wordt beweerd, heel duidelijk aangegeven met welke omstandigheden en specifieke elementen er wordt rekening gehouden en wat in hoger beroep is te bevestigen.

Samen met de tuchtraad weze vastgesteld op de overwogen en te bevestigen gronden, door X zelf ook op de tuchtzitting van 14 mei 2024 bij herhaling aangegeven en hier voor zover nuttig samen te vatten als volgt:

- dat X reeds jarenlang met financiële problemen blijkt te kampen;
- dat uit het dossier en meer specifiek uit het verhoor van X is gebleken dat de financiële problemen begonnen zijn begin 2019, naar aanleiding van zijn vertrek bij V Advocaten, alwaar hij werkzaam was;
- dat op grond van een dading hij voor de overname van dossiers een bedrag heeft moeten betalen van ongeveer 200.000,00 EUR, waarbij tevens advocatenkosten ingevolge de procedure ten belope van 40 à 50.000,00 EUR zijn gekomen;
- dat hij in 2020 uit de echt is gescheiden, wat opnieuw financiële problemen met zich heeft gebracht;
- dat zijn zoon kampt met een gokverslaving, waarvoor X is moeten tussenkomen voor 60.000,00 EUR;
- dat X daarnaast erkent ook zelf een probleem te hebben om met geld te kunnen omgaan.

Hier weze uitdrukkelijk herhaald dat een correct beheer van derdengelden een wezenlijke voorwaarde is voor het vertrouwen dat het publiek in de advocatuur moet kunnen stellen.

Elke inbreuk te kwader trouw op de ter zake geldende reglementering moet dan ook zeer streng gestraft worden, want maakt een ernstige beschadiging uit voor de ganse beroepsgroep.

Ingevolge al de voormelde financiële problemen en moeilijkheden heeft X zeer bewust omvangrijke sommen derdengelden overgeschreven naar eigen private en professionele rekeningen voor de betaling van o.a. zijn huur en leveranciers en heeft hij daarnaast tevens bedragen ontleend van eigen cliënten, in een poging de financiële putten te dempen, wat alles slechts toevallig aan het licht is gekomen door een aangekondigde steekproefgewijze controle van de derdengelden door de balie.

Waar de omvang van de onttrokken derdengelden enorm is en meerdere cliënten en rechtzoekenden het slachtoffer zijn geworden van deze praktijken van X, heeft hij hierdoor onmiskenbaar en ernstig het vertrouwen in de ganse advocatuur en de eer van de Orde geschaad.

De bewering dat X nooit de bedoeling zou hebben gehad de verduisterde gelden te ontdragen ten definitieve titel doch dit altijd zou hebben willen rechtzetten, komt volkomen oncontroleerbaar voor en maakt hier ook niet uit. Het staat immers rechtens vast dat hij gelden van cliënten heeft verduisterd met bedrieglijk opzet en zonder ook maar enig zicht op een mogelijke toekomstige terugbetaling, die er tot op heden ook niet gekomen is.

Het afwenden van derdengelden, het niet diligent handelen wanneer gerechtelijke mandaten worden opgenomen, het zichzelf verrijken via misbruik van de opgenomen gerechtelijke mandaten, het onkies afsluiten van leningen bij cliënten omwille van financiële problemen, tasten de goede naam van de advocatuur aan.

De advocaat die zich hieraan bezondigt zoals mr. X, heeft iedere geloofwaardigheid en elk vertrouwen verloren én bij de balie, én bij de rechterlijke macht én bij het publiek.

De uiterst laakbare handelwijze vanwege X betreft flagrante inbreuken op de artikelen 455 Gerechtelijk Wetboek, de artikelen 1, 2, 130-134 van de Codex deontologie voor advocaten en artikel 446quater Gerechtelijk Wetboek.

Schrapping is de enige tuchtstraf die in de gegeven omstandigheden gepast is, wat is te bevestigen.

BESLISSING VAN DE TUCHTRAAD VAN BEROEP VOOR ADVOCATEN

De rechtspleging is verlopen in overeenstemming met de wet van 15 juni 1935 op het gebruik van de taal in gerechtszaken.

Recht sprekend op tegenspraak.

De tuchtraad van beroep verklaart het *hoger beroep* van X tegen de beslissing van de tuchtraad voor advocaten van de Ordes van het rechtsgebied van het hof van beroep te Antwerpen, 1^e kamer van 19 december 2023 ontvankelijk doch ongegrond.

Bevestigt aldus de bestreden beslissing.

Overeenkomstig artikel 460, laatste lid Gerechtelijk Wetboek wordt X verwezen in de kosten, op heden niet nuttig te bepalen.

Hebben deelgenomen aan de behandeling en de beraadslaging

Luc Thabert, voorzitter, en de assessoren Philippe De Jaegere, Frank Cambien, Frank Van der Schueren en Ingrid Martens.

De Assessor mr. Frank Cambien bevindt zich in de onmogelijkheid om deze beslissing te ondertekenen zodat de uitspraak met toepassing van artikel 785, 1^e lid van het Gerechtelijk Wetboek, ondertekend wordt door de overige assessoren, de secretaris en de voorzitter.

Philippe De Jaegere

Frank Van der Schueren

Ingrid Martens

Luc Thabert

Waren aanwezig bij de uitspraak:

Luc Thabert, voorzitter

Ludwig Evens, secretaris